

загарбницької війни в Україні і рішення «призупинити співпрацю з російськими державними або суміжними з державними кіноустановами та прокатними організаціями», тим часом представив у своїх програмах п'ять російських фільмів, нібито врівноважуючи цю акцію показом семи стрічок українських кінематографістів. Знову-таки, було представлено і створену на замовлення Меморіального центру Голокосту Бабин Яр (довкола концепції та російського фінансового підґрунтя якого в 2020–2021 рр. в Україні точились гострі дискусії) монтажну картину

С. Лозниці «Бабин яр. Контекст», яка містить в собі підводні рифи антиукраїнських поглядів на Другу світову війну. Водночас в рамках goEast було проведено неоднозначні дискусії про бойкот російського кіно.

Для безпеки України особливо важливо виявляти латентні території російського культурного впливу як на власній території, так і в Європі й, користуючись особливо нині посиленою підтримкою міжнародної спільноти, нейтралізувати цей вплив, закладати власні потужні репутаційні основи, які працюватимуть на майбутнє нашої країни.

Що сталося з прокатом українських фільмів?

Державне комунальне підприємство кінотеатр «Жовтень» (Київ, вул. Костянтинівська, 26) не потребує реклами. Розташований у затишному, камерному районі столиці, кінотеатр притягує до себе як мешканців Подолу, так і студентів навколишніх вишів.

Відбудований 2015 року на взірць європейських кінотеатрів і маючи шість залів від 400 до 20 місць (Кіноман, Гегемон, Аншлаг, Солодке життя, Класик і Сеанс), він може задовольнити смаки і потреби різної аудиторії. Впродовж тільки одного дня кінотеатр може показати 22 фільми по одному-два сеанси, тобто пропонує вибір фільмів, розрахованих на масову аудиторію – від бойовиків про агентів-суперменів до мультиків (переважно японських) для дітей і для сімейного перегляду.

Кінотеатр «Жовтень» є учасником програми Міжнародної асоціації кінотеатрів Eurora Cinemas, яка просуває європейську кінопродукцію шляхом підтримки кінотеатрів. Тому не випадково, що більшість фільмів, які там показують, належать Британії, Франції, Німеччині та є переважно копродукцією європейських країн. Приємно, що «Жовтень» не цурається й іноземних документальних картин, присвячених знаковим постатям світової культури (фільми про Паваротті, Інмара Бергмана тощо).

Відомо: українським фільмам майже неможливо прорватися у мультиплекси, які належать приватним власникам – їх будували на іноземні кошти, аби показувати іноземну кінопродукцію. А якраз кінотеатр «Жовтень» спрямовував свою політику на підтримку вітчизняного кіно. Більше того, 2017 року на базі кінотеатру «Жовтень» було створено кінодистриб'ютерську компанію

«Жовтень-прокат», яка спеціалізувалася на українському кіно. І як результат – у кінотеатрі щотижня виходили в прокат українські стрічки й відбувалося чимало успішних прем'єр. Останнім часом у «Жовтні» виникла позитивна новація показувати кінокласику, як зарубіжну, так і нашу, зокрема, вже кілька місяців проходить ретроспектива фільмів українського поетичного кіно.

І разом з тим, за останні два роки все змінилося. Відомо, як болюче вдарили по кінопрокату – і не тільки в нас, а й у багатьох країнах світу – карантинні заходи. Але вже півтора року кінотеатри працюють, а завершені українські фільми (як, наприклад, анонсовані «Червоний. Без лінії фронту», «Небо-парасолька», «Інший Франко», «Будинок "Слово". Нескінчений роман», «Яса» та ін.), на які очікують глядачі, в кінотеатр не потрапляють. Чому? Схоже, що дистриб'юторські компанії змінили свою політику. Чи кінотеатри відмовляються їх показувати?

Так, на екранах «Жовтня» з'являються стрічки українського виробництва: за останні 10 місяців – «Пульс», «Із зав'язаними очима», «Стоп-земля», «Носоріг». І все? І це в кінотеатрі, який раніше показував нові українські стрічки щотижня! І це при тому, що виробництво не припинялося і в часи пандемії!

Залишається думати, що в Україні з'явилася неофіційна цензура, яка негласно забороняє українські фільми, щоб збити енергію відродження, у тому числі в прокаті, яка виникла з 2017 й давала вагомні результати аж до 2020 року. Але зі зміною влади в Україні, на жаль, почався відступ від завойованих позицій. І не тільки в галузі кінематографа.

Лариса Брюховецька